

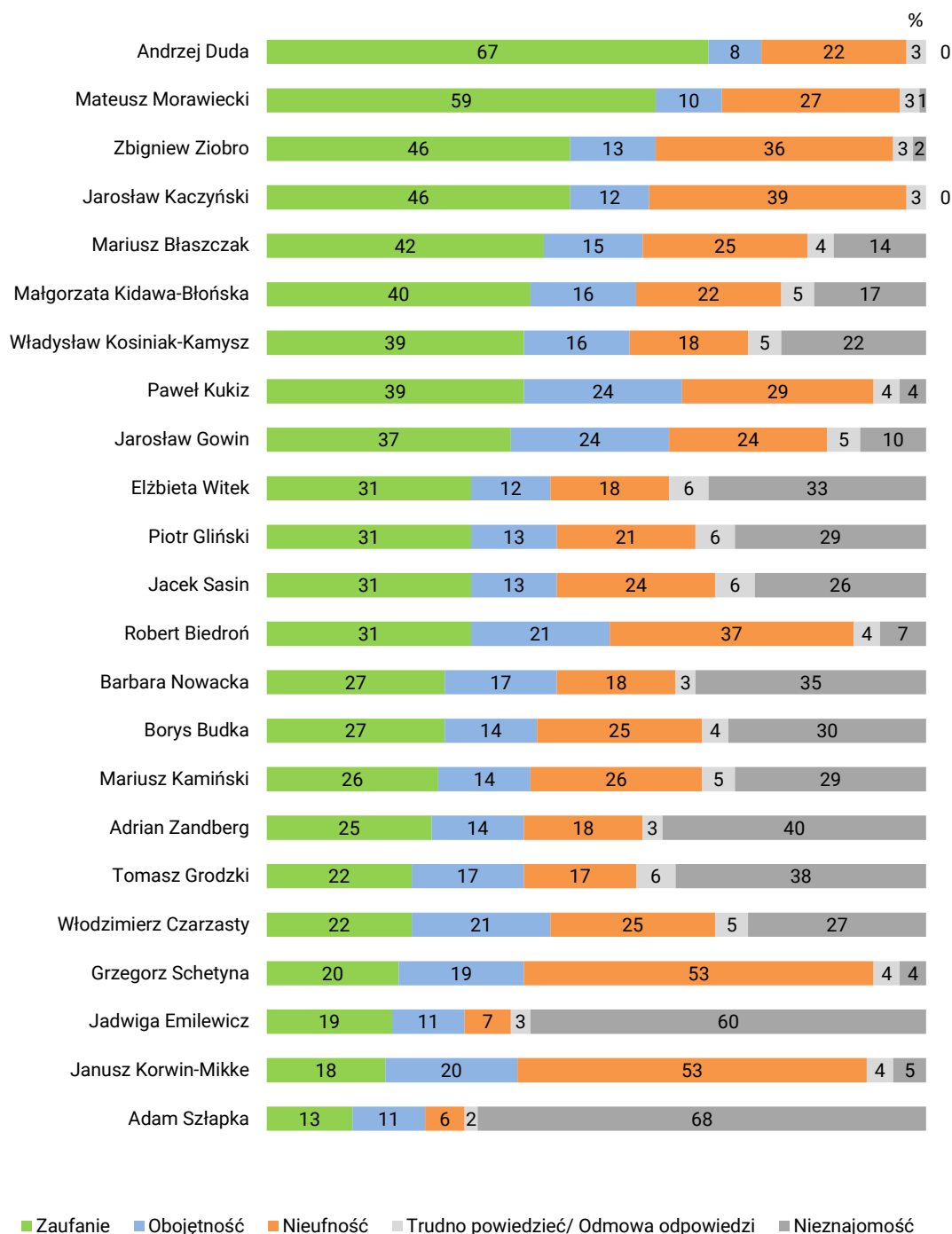
Zaufanie do polityków w grudniu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w grudniu

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (355) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 28 listopada – 5 grudnia 2019 roku na liczącej 910 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom – w badaniach staramy się uwzględnić inne znaczące w danym okresie postaci sceny politycznej, zarówno spośród polityków parlamentarnych – strony rządowej i opozycyjnej, jak i polityków działających poza parlamentem. Ankietowani oceniają poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych respondentów, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Największym zaufaniem niezmiennie cieszy się urzędujący prezydent Andrzej Duda, któremu ufa ponad dwie trzecie badanych (67%)¹. W mniejszości są osoby deklarujące nieufność w stosunku do głowy państwa (22%). Od listopada notowania prezydenta nie zmieniły się znacząco.

Drugie miejsce na liście polityków najczęściej spotykających się z zaufaniem ankietowanych, tak jak dotychczas, zajmuje premier Mateusz Morawiecki (59% deklaracji zaufania i 27% – nieufności). Prezydent i premier to wciąż jedyni politycy, o których można powiedzieć, iż ufa im większość Polaków.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (355) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 28 listopada – 5 grudnia 2019 roku na liczącej 910 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Trzecie miejsce w rankingu, z zaufaniem niepełna połowy badanych, zajmują w tym miesiącu prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński (46% deklaracji zaufania i 39% nieufności) oraz minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro (46% deklaracji zaufania i 36% deklaracji nieufności).

Trochę mniejszym zaufaniem cieszy się szef MON Mariusz Błaszczak – ufa mu 42% badanych, a co czwarty deklaruje w stosunku do niego nieufność (25%). Pierwszą piątkę polityków najczęściej obdarzanych zaufaniem zamyka w tym miesiącu wicemarszałek Sejmu, a także już oficjalna kandydatka w wyborach prezydenckich, Małgorzata Kidawa Błońska (40% deklaracji zaufania i 22% – nieufności). Kandydatka Platformy Obywatelskiej minimalnie wyprzedza swojego konkurenta w przyszłorocznych wyborach prezydenckich, lidera Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysława Kosiniaka-Kamysza (39% deklaracji zaufania i 18% – nieufności), a także jego koalicyjanta – szefa ruchu Kukiz'15 Pawła Kukiza (39% deklaracji zaufania i 29% deklaracji nieufności).

Na zbliżonym poziomie – niespełna dwóch piątych deklaracji – kształtuje się zaufanie do ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina (37% deklaracji zaufania 24% – negatywnych wskazań).

Deklarowane zaufanie do pozostałych polityków uwzględnionych w badaniu nie sięga jednej trzeciej wskazań.

Niespełna co trzeci badany ufa liderowi Wiosny Robertowi Biedroniowi, w którego ocenach od dłuższego już czasu przeważają jednak negatywne noty (31% deklaracji zaufania i 37% – nieufności). Po 31% deklaracji zaufania zebrali w tym miesiącu również wicepremier, szef resortu kultury Piotr Gliński oraz wicepremier, minister aktywów państwowych Jacek Sasin (odpowiednio 21% i 24% deklaracji nieufności), a także marszałek Sejmu Elżbieta Witek, która w grudniu spotkała się z bardziej krytyczną oceną badanych (18% deklaracji nieufności – wzrost o 7 punktów procentowych w stosunku do listopada).

Na kolejnych pozycjach grudniowego rankingu, z zaufaniem nieco ponad jednej czwartej badanych lokują się, odbierani wyraźnie ambiwalentnie – wiceprzewodniczący Platformy Obywatelskiej i przewodniczący Klubu Parlamentarnego PO-KO Borys Budka (27% deklaracji zaufania i 25% deklaracji nieufności), szef MSWiA i koordynator służb specjalnych Mariusz Kamiński, któremu w tym miesiącu przybyło zarówno nieco zwolenników, jak i przeciwników (26% deklaracji zaufania i 26% deklaracji nieufności), a także najlepiej odbierana z tej trójki polityków – liderka Inicjatywy Polska Barbara Nowacka (27% deklaracji zaufania i 18% – nieufności).

Co czwarty badany ma zaufanie do mniej znanego szerokiej publiczności lidera Lewicy Razem Adriana Zandberga (25% deklaracji zaufania i 18% nieufności).

Na jeszcze niższym poziomie kształtuje się zaufanie do szefa Sojuszu Lewicy Demokratycznej Włodzimierza Czarzastego (22% deklaracji zaufania i 25% – nieufności) oraz marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego. Warto zauważyć, że mimo krótkiego okresu pełnienia funkcji, marszałek Grodzki okazuje się postacią dość dobrze znaną szerokiej publiczności. Rozpoznaje go 62% ankietowanych, a więc niewiele mniej osób niż identyfikuje np. marszałek Sejmu Elżbietę Witek. Zaufaniem obdarza go 22% ankietowanych, ale niewiele mniejszy odsetek respondentów ma doń negatywne nastawienie (17% deklaracji nieufności).

Na dalszych pozycjach rankingu zaufania lokują się politycy powszechnie znani, ale jednocześnie bardzo kontrowersyjnie odbierani albo nieidentyfikowani przez większość ankietowanych.

Jedna piąta ankietowanych deklaruje zaufanie do szefa PO Grzegorza Schetyny (20%). W stosunku do tego polityka dominującym nastawieniem niezmiennie pozostaje jednak nieufność (53% deklaracji braku zaufania). Podobnym zaufaniem cieszy się nierozpoznawana przez większość respondentów, ale mająca dobre notowania wśród identyfikujących ją osób minister rozwoju Jadwiga Emilewicz. Ufa jej 19% ankietowanych, a tylko co czternasty respondent wyraża nieufność (7%). Gorzej wypada bilans ocen jednego z liderów Konfederacji Wolność i Niepodległość – Janusza Korwin-Mikkego, który także zalicza się do powszechnie znanych postaci sceny politycznej. Zaufanie do niego ma 18% respondentów, ale nie ufa mu aż ponad połowa badanych (53%).

Ostatnie miejsce w rankingu zaufania przypadło najmniej znanemu spośród uwzględnionych w badaniu polityków – Adamowi Szłapce, który zastąpił ostatnio Katarzynę Lubnauer w roli przewodniczącego Nowoczesnej. Nazwisko i wizerunek tego polityka nic nie mówią ponad dwóm trzecim ankietowanych (68% deklaracji nieznanomości). Zaufanie do niego deklaruje 13% respondentów, a ponad dwukrotnie mniej osób mu nie ufa (6%).

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XII '19	Różnica od XI '19	XII '19	Różnica od XI '19		
	w procentach					
Andrzej Duda	67	-1	22	0	8	0
Mateusz Morawiecki	59	-1	27	2	10	1
Zbigniew Ziobro	46	2	36	0	13	2
Jarosław Kaczyński	46	0	39	2	12	0
Mariusz Błaszczak	42	2	25	2	15	14
Małgorzata Kidawa-Błońska	40	2	22	2	16	17
Władysław Kosiniak-Kamysz	39	-2	18	1	16	22
Paweł Kukiz	39	0	29	-2	24	4
Jarosław Gowin	37	-1	24	0	24	10
Elżbieta Witek	31	2	18	7	12	33
Piotr Gliński	31	0	21	1	13	29
Jacek Sasin	31	3	24	3	13	26
Robert Biedroń	31	-1	37	1	21	7
Barbara Nowacka	27	1	18	1	17	35
Borys Budka	27	2	25	-2	14	30
Mariusz Kamiński	26	3	26	5	14	29
Adrian Zandberg	25	2	18	1	14	40
Tomasz Grodzki	22	-	17	-	17	38
Włodzimierz Czarzasty	22	1	25	1	21	27
Grzegorz Schetyna	20	-1	53	-2	19	4
Jadwiga Emilewicz	19	3	7	2	11	60
Janusz Korwin-Mikke	18	0	53	-2	20	5
Adam Szałka	13	-	6	-	11	68

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Spośród polityków uwzględnionych w badaniu największą nieufność budzą Janusz Korwin-Mikke oraz Grzegorz Schetyna. Ponad połowa Polaków nie ma do nich zaufania (po 53%). Kolejne miejsca w tej negatywnej klasyfikacji zajmują oceniani już mniej krytycznie – prezes PiS Jarosław Kaczyński (39% deklaracji nieufności), Robert Biedroń (37%) oraz Zbigniew Ziobro (36%).

Ostatnie tygodnie dzielące kolejne pomiary niewiele zmieniły w społecznym odbiorze polityków. Od listopada żaden z uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej nie zyskał znacząco w ocenie badanych. Z drugiej strony do bardzo nielicznych zaliczają się politycy, którzy odnotowali jakieś poważniejsze straty wizerunkowe. Gorsze niż w listopadzie są aktualne oceny marszałek Sejmu Elżbiety Witek. W porównaniu z poprzednim pomiarem jej rozpoznawalność dość wyraźnie wzrosła (o 9 punktów procentowych – z 58% do 67%), w ogólnym bilansie ocen nie zwiększyła się jednak znacząco liczba badanych darzących ją zaufaniem (wzrost o 2 punkty – różnica w granicach błędu pomiaru), ale głównie przybyło ocen krytycznych (wzrost o 7 punktów). Nieco słabiej niż w zeszłym miesiącu wypada również bilans ocen szefa MSWiA oraz koordynatora służb specjalnych Mariusza Kamińskiego. Odsetek respondentów, którzy mu nie ufają, wzrósł o 5 punktów procentowych, jednocześnie minimalnie zwiększyła się liczba jego sympatyków (wzrost zaufania o 3 punkty).

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2018	2019											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
R. Biedroń	-	40	35	36	32	29	31	29	33	32	33	32	31
M. Błaszczak	37	-	38	38	39	39	38	39	41	42	40	40	42
B. Budka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	27
W. Czarzasty	16	14	14	14	12	14	13	14	15	18	17	21	22
A. Duda	62	63	63	64	66	65	65	64	65	66	65	68	67
J. Emilewicz	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	19
P. Gliński	-	27	26	25	27	26	26	26	26	28	29	31	31
J. Gowin	32	37	34	30	32	32	33	32	34	30	33	38	37
T. Grodzki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
J. Kaczyński	39	39	40	42	43	46	48	44	48	47	45	46	46
M. Kamiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	24	23	26
M. Kidawa-Błońska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	34	38	40
J. Korwin-Mikke	-	-	-	-	-	-	-	-	20	16	16	18	18
W. Kosiniak-Kamysz	27	37	32	28	27	30	31	30	30	32	34	41	39
P. Kukiz	45	44	45	46	46	49	44	40	36	36	35	39	39
M. Morawiecki	55	54	55	55	55	54	54	54	57	57	57	60	59
B. Nowacka	-	23	-	-	-	-	-	-	24	29	28	26	27
J. Sasin	-	-	-	-	-	-	26	22	26	26	26	28	31
G. Schetyna	24	28	20	23	22	24	24	23	24	25	22	21	20
A. Szłapka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
E. Witek	-	-	-	-	-	-	18	15	25	26	24	29	31
A. Zandberg	-	-	-	-	-	-	-	-	14	18	19	23	25
Z. Ziobro	44	44	44	44	45	46	48	47	43	43	43	44	46

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2018	2019											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
R. Biedroń	-	21	26	28	30	35	35	35	37	37	34	36	37
M. Błaszczak	28	-	26	24	23	26	26	25	24	25	27	23	25
B. Budka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	25
W. Czarzasty	24	21	21	25	26	24	23	23	26	27	26	24	25
A. Duda	26	26	26	23	22	22	23	22	22	23	21	22	22
J. Emilewicz	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	7
P. Gliński	-	23	22	21	20	22	22	22	21	21	23	20	21
J. Gowin	27	27	25	25	25	26	24	26	26	27	26	24	24
T. Grodzki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
J. Kaczyński	45	47	43	42	42	41	40	39	39	39	40	37	39
M. Kamiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	24	21	26
M. Kidawa-Błońska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	23	20	22
J. Korwin-Mikke	-	-	-	-	-	-	-	-	50	53	52	55	53
W. Kosiniak-Kamysz	18	14	16	21	21	20	19	17	19	22	21	17	18
P. Kukiz	26	24	22	23	22	21	27	25	30	33	30	31	29
M. Morawiecki	28	31	28	28	28	29	29	27	28	29	27	25	27
B. Nowacka	-	22	-	-	-	-	-	-	21	17	18	17	18
J. Sasin	-	-	-	-	-	-	23	21	20	21	25	21	24
G. Schetyna	46	45	49	45	44	46	50	47	50	47	49	55	53
A. Szłapka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
E. Witek	-	-	-	-	-	-	10	11	12	16	14	11	18
A. Zandberg	-	-	-	-	-	-	-	-	17	17	16	17	18
Z. Ziobro	34	36	35	34	34	33	34	33	37	38	38	36	36

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA-NIEUFNOŚCI

Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

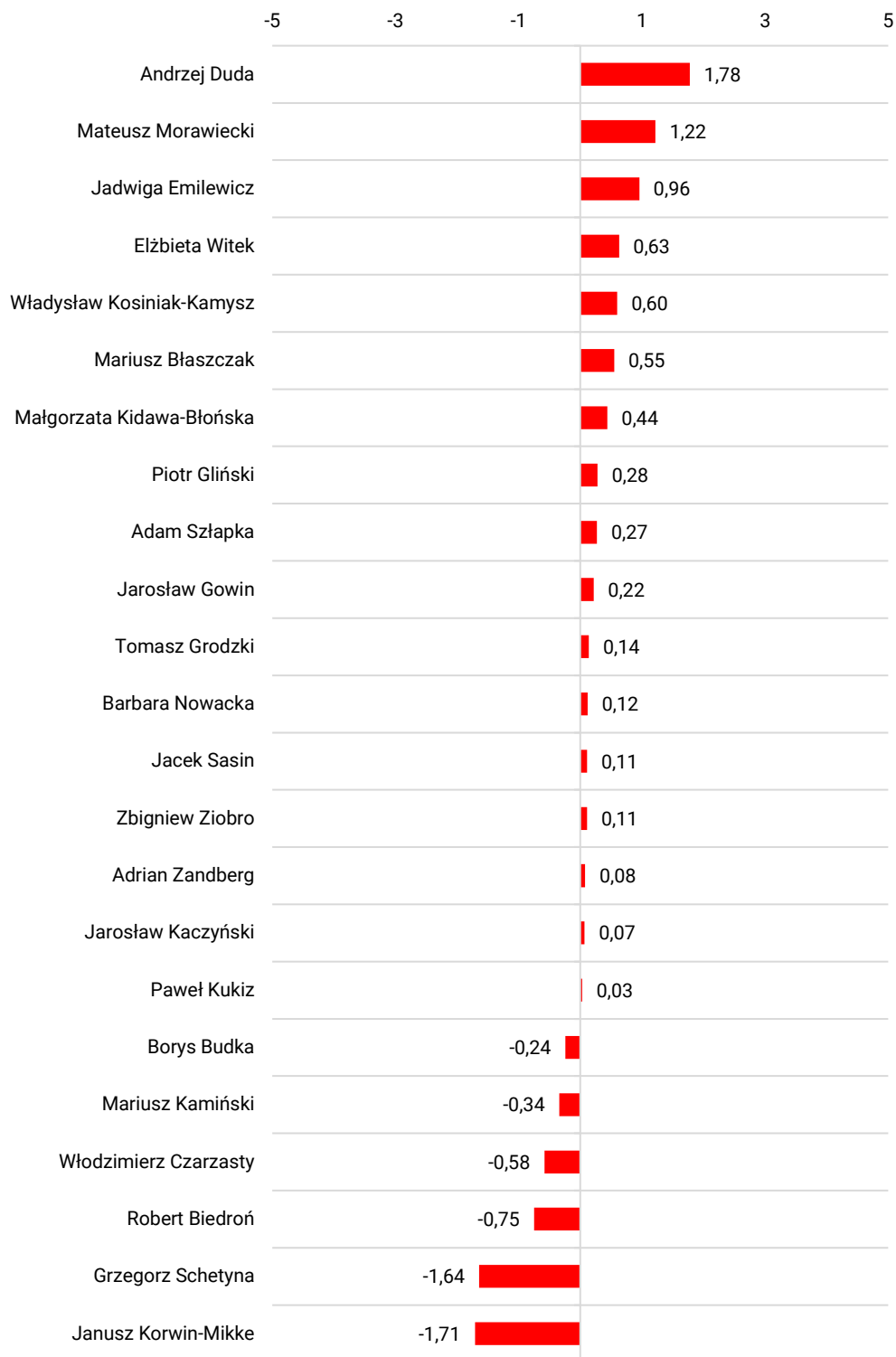
Również w wymiarze średnich ocen spośród uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej najlepiej odbierany jest prezydent Andrzej Duda. Średnia ocen prezydenta na 11-stopniowej skali zaufania–nieufności (od -5 do +5) wyniosła w tym miesiącu 1,78 punktu. Na drugim miejscu pod względem korzystnego bilansu ocen zaufania i nieufności lokuje się premier Mateusz Morawiecki (wartość średniej 1,22 punktu). Trzecie miejsce w tym wymiarze ocen przypadło w grudniu Jadwidze Emilewicz – polityk bardzo mało znanej szerokiej publiczności, mającej jednak bardzo dobre notowania wśród osób, które ją identyfikują (średnia ocen wynosi 0,96).

Do grona dobrze ocenianych polityków, w ocenach których zaufanie wyraźnie przeważa nad nieufnością, zaliczają się marszałek Sejmu Elżbieta Witek, szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz, minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak, a także Małgorzata Kidawa-Błońska (średnie od 0,63 do 0,44 punktu). Dodatnią średnią ocen, świadczącą o niewielkiej przewadze pozytywnych nastawień, uzyskali wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński, nowy szef Nowoczesnej Adam Szłapka oraz wicepremier, szef resortu nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin (średnie w granicach od 0,28 do 0,22 punktu).

Pozytywne i negatywne noty praktycznie równoważą się w ocenach marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego, szefowej Inicjatywy Polskiej Barbary Nowackiej, wicepremiera Jacka Sasina, ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry, lidera partii Razem Adriana Zandberga, a także prezesa Prawa i Sprawiedliwości Jarosława Kaczyńskiego oraz Pawła Kukiza (średnie ocen w granicach od 0,14 do 0,03 punktu).

O niewielkiej przewadze nieufności nad zaufaniem można mówić w przypadku przewodniczącego klubu parlamentarnego PO–KO Borysa Budki oraz szefa MSWiA Mariusza Kamińskiego (średnie ocen wynoszą odpowiednio -0,24 i -0,34). Wyraźnie już niekorzystnie, ze sporą przewagą negatywnych ocen, wypada bilans liderów dwóch pozostałych ugrupowań lewicowych – szefa Sojuszu Lewicy Demokratycznej Włodzimierza Czarzastego i przewodniczącego Wiosny Roberta Biedronia (średnie wynoszą odpowiednio -0,58 i -0,75 punktu). Najbardziej krytycznie odbierani są jednak lider Platformy Obywatelskiej Grzegorz Schetyna oraz reprezentujący obecnie Konfederację Wolność i Niepodległość Janusz Korwin-Mikke (średnie wynoszą odpowiednio -1,64 i -1,71).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w grudniu 2019 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Grudzień nie przyniósł większych zmian w ocenach przedstawicieli naszej sceny politycznej. Żaden z polityków uwzględnionych w badaniu nie zyskał znacząco w opinii respondentów. O pogorszeniu notowań można mówić jedynie w przypadku marszałek Sejmu Elżbiety Witek (spadek średniej ocen o 0,39 punktu).

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	XI 2019	XII 2019	Różnica
Borys Budka	-0,39	-0,24	0,15
Adrian Zandberg	-0,04	0,08	0,12
Zbigniew Ziobro	0,03	0,11	0,08
Janusz Korwin-Mikke	-1,78	-1,71	0,07
Paweł Kukiz	-0,03	0,03	0,06
Mariusz Błaszczak	0,53	0,55	0,02
Grzegorz Schetyna	-1,66	-1,64	0,02
Jadwiga Emilewicz	0,96	0,96	0,00
Andrzej Duda	1,79	1,78	-0,01
Piotr Gliński	0,30	0,28	-0,02
Jarosław Kaczyński	0,12	0,07	-0,05
Jacek Sasin	0,17	0,11	-0,06
Mateusz Morawiecki	1,29	1,22	-0,07
Jarosław Gowin	0,30	0,22	-0,08
Małgorzata Kidawa-Błońska	0,53	0,44	-0,09
Robert Biedroń	-0,60	-0,75	-0,15
Włodzimierz Czarzasty	-0,43	-0,58	-0,15
Barbara Nowacka	0,29	0,12	-0,17
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,78	0,60	-0,18
Mariusz Kamiński	-0,14	-0,34	-0,20
Elżbieta Witek	1,02	0,63	-0,39*

* Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

W końcu wyborczego roku na czele rankingu społecznego zaufania niezmiennie lokują się prezydent Andrzej Duda i premier Mateusz Morawiecki. Politykom tym ufa odpowiednio ponad dwie trzecie i niespełna trzy piąte Polaków. Trzecie i czwarte miejsce w tej klasyfikacji zajmują *ex aequo* prezes PiS Jarosław Kaczyński oraz minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro. Poza podium, ale z zaufaniem około dwóch piątych badanych, znaleźli się: szef MON Mariusz Błaszczak, wicemarszałek Sejmu, a zarazem oficjalna kandydatka w wyborach prezydenckich Małgorzata Kidawa-Błońska, kolejny kandydat w tych wyborach – lider PSL Władysław Kosiniak-Kamysz, szef ruchu Kukiz'15 Paweł Kukiz oraz minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin. Na progu kampanii wyborczej przed wyborami prezydenckimi ubiegający się o reelekcję obecny prezydent pod względem deklarowanego zaufania społecznego wyraźnie wyprzedza więc swych najgroźniejszych konkurentów.

Spośród polityków uwzględnionych w badaniu największą nieufność budzą Janusz Korwin-Mikke oraz Grzegorz Schetyna, którym nie ufa ponad połowa dorosłych Polaków. Kolejne miejsca w tej negatywnej klasyfikacji zajmują: traktowany z nieufnością przez prawie dwie piąte badanych prezes PiS Jarosław Kaczyński, a także – z tylko niewiele mniejszymi odsetkami negatywnych wskazań – Robert Biedroń oraz Zbigniew Ziobro.

W grudniu nie odnotowaliśmy większych zmian w rankingu zaufania do polityków. W porównaniu z listopadem żaden z uwzględnionych w badaniu polityków nie zyskał w ocenie respondentów. W ogólnym bilansie ocen minimalnie stracił szef MSWiA oraz koordynator służb specjalnych Mariusz Kamiński, jednak o pogorszeniu wizerunku możemy mówić jedynie w przypadku marszałek Sejmu Elżbiety Witek.

Opracował

Krzysztof Pankowski